

SEMINĀRS

**Vai izdevīgi būt sabiedriskā
labuma organizācijai? Kas ir
sabiedriskais labums?
Ierobežojumi. Pārskati.**

**Jadviga Neilande
2026.gads**

Saturs

Sabiedriskā labuma mērķis.

Sabiedriskā labuma darbība.

Sabiedriskā labuma organizācijas.

Nodokļu atvieglojumi sakarā ar sabiedriskā labuma organizācijas darbību.

Sabiedriskā labuma organizāciju reģistrs.

Sabiedriskā labuma komisija.

Sabiedriskā labuma organizācijas statusa piešķiršanas kārtība.

Atteikums piešķirt sabiedriskā labuma organizācijas statusu.

Ziedojums.

Ziedojumu veidi un izlietošana.

Sabiedriskā labuma organizācijas mantas un finanšu līdzekļu izlietošanas ierobežojumi.

Sabiedriskā labuma organizācijas darbības ierobežojumi.

Sabiedriskā labuma organizācijas darbības uzraudzība.

Sabiedriskā labuma organizācijas statusa atņemšana.

Sabiedriskā labuma organizācijas statusa atkārtota piešķiršana.

Sabiedriskā labuma organizācijas statuss biedrības vai nodibinājuma reorganizācijas gadījumā.

Likvidējamās sabiedriskā labuma organizācijas mantas sadale.

Par Sabiedriskā labuma komisiju.

Noteikumi par kārtību, kādā nodod likvidējamās sabiedriskā labuma organizācijas mantu, un kritērijiem, pēc kādiem nosaka sabiedriskā labuma organizāciju, kurai nodod likvidējamās sabiedriskā labuma organizācijas mantu.

Noteikumi par biedrības, nodibinājuma, reliģiskās organizācijas vai tās iestādes iepriekšējā gada darbības pārskata un turpmākās darbības plāna veidlapas paraugu.

Noteikumi par sabiedriskā labuma organizāciju administratīvajiem izdevumiem.

Noteikumi par sociāli mazaizsargāto personu grupām.

Sabiedriskā labuma komisijas nolikums.

Noteikumi par biedrību un nodibinājumu pārstāvju izvirzīšanu un iekļaušanu Sabiedriskā labuma komisijā.

Atlaides juridiskām personām.

Atlaides fiziskām personām.

Informācija gada pārskatā.

Biedrību pamatmērķis grāmatvedības skatījumā

Biedrību un nodibinājumu likums

2.pants. Biedrības un nodibinājuma jēdziens

(1) **Biedrība** ir brīvprātīga personu apvienība, kas nodibināta, lai sasniegtu statūtos noteikto mērķi, kam nav peļņas gūšanas rakstura.

(2) **Nodibinājums, arī fonds**, ir mantas kopums, kurš nodalīts dibinātāja noteiktā mērķa sasniegšanai, kam nav peļņas gūšanas rakstura.

7.pants. Biedrības un nodibinājuma tiesības veikt saimniecisko darbību

(1) Biedrībai un nodibinājumam ir tiesības **papilddarbības veidā** veikt saimniecisko darbību, kas saistīta ar sava īpašuma uzturēšanu vai izmantošanu, kā arī veikt citu saimniecisko darbību, lai sasniegtu biedrības un nodibinājuma mērķus.

(2) Biedrības un nodibinājuma ienākumus drīkst izmantot vienīgi statūtos noteiktā mērķa sasniegšanai.

Peļņu, kas gūta no biedrības un nodibinājuma veiktās saimnieciskās darbības, nedrīkst sadalīt starp biedrības biedriem vai nodibinājuma dibinātājiem.

Biedrības saimnieciskās darbības savienojamība ar biedrības kā bezpeļņas organizācijas būtību / 7.p. 1.d., 7.p. 2.d., 9.p.

Biedrībai nav liegts papildus tās pamatdarbībai – biedrības statūtos noteikto mērķu īstenošanai – veikt arī saimniecisko darbību, ja vien tā ir saistīta ar biedrības īpašuma izmantošanu un uzturēšanu vai kā citādi vērsta uz biedrības statūtos noteikto mērķu sasniegšanu.

Biedrības pamatdarbībai ir jābūt darbībai, kas vērsta uz biedrības mērķu (kam nav peļņas gūšanas rakstura) īstenošanu.

Nav pamata pieņemt, ka noteiktos apstākļos saderīga ar biedrības institūta būtību nevarētu būt šādu mērķu īstenošana saimnieciskās darbības formai raksturīgā veidā, ja vien tas tiek darīts bez peļņas gūšanas rakstura.

To, kādā veidā nodrošināma mērķu sasniegšana, lielā mērā nosaka konkrētas darbības jomas specifika.

Vērtējot, vai biedrības pamatdarbība ir atbilstoša tiesību normām un, vai tai pienākas sabiedriskā labuma organizācijas statuss, būtisks ir kopskats uz biedrības veiktās darbības būtību un iegūto finanšu līdzekļu apriti.

Tiesību normas neliedz sabiedriskā labuma organizācijai algot darbiniekus, kā arī darbinieku algošanas fakts neļauj secināt, ka biedrības darbības vairs nav vērstas uz sabiedriskā labuma mērķiem.

Apstākļos, kad **mācību organizēšanas** rezultātā gūto ienākumu aprite notiek tādējādi, ka tie atkal no jauna tiek ieguldīti mācību organizēšanā (jeb – biedrības statūtos noteiktā mērķa sasniegšanā), nav pamata runāt par tādu pamatdarbību, kas nav vērsta uz statūtos noteiktā mērķa īstenošanu.

Augstākās tiesas 10.10.2023. spriedums Nr. SKA-83/2023 (A420178219)
Lejupielādēt nolēmumu

Biedrības pienākums maksāt uzņēmumu ienākuma nodokli / 7.p. 1.d.

1. No Biedrību un nodibinājumu likuma 7. panta pirmās daļas izriet, ka vispārīgi biedrībai nav liegts papildus tās pamatdarbībai – biedrības statūtos noteikto mērķu īstenošanai – veikt arī saimniecisko darbību, ja vien šī saimnieciskā darbība ir saistīta ar biedrības īpašuma izmantošanu un uzturēšanu vai kā citādi vērsta uz biedrības statūtos noteikto mērķu sasniegšanu.

Minētajā normā lietotais vārds "**papilddarbība**" pats par sevi jau norāda uz to, ka biedrībām saimnieciskā darbība ir pieļaujama papildus pamatdarbībai – darbībai, kas vērsta uz biedrības mērķu īstenošanu.

Tāpēc, lai atzītu, ka saimnieciskā darbība tiek veikta kā papildu darbība, būtu nepieciešams konstatēt to, ka biedrība veic pamatdarbību.

Pretējā gadījumā ir pamats pieņemt, ka tieši saimnieciskajai darbībai ir pamatdarbības raksturs.

2. Uzņēmumu ienākuma nodokli saistībā ar biedrības veikto saimniecisko darbību biedrībai nav jāmaksā tajos gadījumos, ja saimnieciskā darbība tiek veikta, lai veicinātu biedrības kā bezpeļņas organizācijas mērķu sasniegšanu.

Šādos apstākļos saimnieciskā darbība un ar to saistīto ienākuma gūšana ir vērsta uz pilsoniski un sabiedriski nozīmīgu aktivitāšu īstenošanu, darbojoties biedrībā.

Tādējādi, lai konstatētu, vai biedrības saimnieciskās darbības ietvaros gūtie ienākumi apliekami ar uzņēmumu ienākumu nodokli, būtiski noskaidrot, kāds ir biedrības saimnieciskās darbības mērķis.

Tāpēc biedrības saimnieciskās darbības novērtējums ir nesaraujami saistīts ar biedrības kā bezpeļņas organizācijas pamatdarbības novērtējumu.

Augstākās tiesas 31.01.2019. spriedums Nr. SKA-234/2019 (A420299315)

Lejupielādēt nolēmumu

Komerclikums

1.pants. Komersants un komercdarbība

(1) **Komersants** ir komercreģistrā ierakstīta fiziskā persona (individuālais komersants) vai komercsabiedrība (personālsabiedrība un kapitālsabiedrība).

(2) **Komercdarbība** ir atklāta saimnieciskā darbība, kuru savā vārdā peļņas gūšanas nolūkā veic komersants. Komercdarbība ir viens no uzņēmējdarbības veidiem.

(3) **Saimnieciskā darbība** ir jebkura sistemātiska, patstāvīga darbība par atlīdzību.

Pievienotās vērtības nodokļa likums

4.pants. Saimnieciskā darbība

(1) Saimnieciskā darbība ir jebkura sistemātiska, patstāvīga darbība par atlīdzību (tai skaitā jebkuru ražotāju, tirgotāju vai pakalpojumu sniedzēju darbība, lauksaimnieciska darbība).

5.pants. Ar nodokli apliekamie darījumi

(1) Ar nodokli apliekamie darījumi ir šādi saimnieciskās darbības ietvaros iekšzemē veikti darījumi:

1) preču piegāde (tai skaitā preču piegāde Eiropas Savienības teritorijā un preču eksports) par atlīdzību;

2) pakalpojumu sniegšana par atlīdzību;

3) preču iegāde Eiropas Savienības teritorijā par atlīdzību.

(2) Ar nodokli apliek jebkuru preču importu, ja šajā likumā nav noteikts citādi.

57. pants. Noteikumi iekšzemes nodokļa maksātāja un citas dalībvalsts nodokļa maksātāja reģistrācijai Valsts ieņēmumu dienesta pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistrā preču iegādei Eiropas Savienības teritorijā

(1) Ja neregistrēts nodokļa maksātājs vai citas dalībvalsts nodokļa maksātājs veicis preču iegādi Eiropas Savienības teritorijā un ja šo preču kopējā vērtība bez nodokļa kārtējā kalendāra gadā sasniedz vai pārsniedz 10 000 *euro*, nodokļa maksātājs līdz tam taksācijas periodam sekojošā mēneša piecpadsmitajam datumam, kad ir sasniegts vai pārsniegts šajā likumā noteiktais reģistrācijas sliekšnis — 10 000 *euro* —, iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam šā likuma 66.panta pirmajā daļā minēto reģistrācijas iesniegumu.

(2) Neregistrēts nodokļa maksātājs vai citas dalībvalsts nodokļa maksātājs ir tiesīgs nepiemērot šā panta pirmo daļu, ja pēc vienas preču iegādes Eiropas Savienības teritorijā, ar kuru sasniegts vai pārsniegts reģistrācijas sliekšnis — 10 000 *euro* —, nākamajā kalendāra gadā nav paredzēts veikt citas preču iegādes Eiropas Savienības teritorijā, kuru kopējā vērtība pārsniegtu 10 000 *euro*. Šajā gadījumā minētā persona iemaksā nodokli valsts budžetā šā likuma 121.panta trešajā daļā noteiktajā kārtībā, neregistrējoties Valsts ieņēmumu dienesta pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistrā.

(3) Ja iekšzemes nodokļa maksātājs vai citas dalībvalsts nodokļa maksātājs ir reģistrējies Valsts ieņēmumu dienesta pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistrā pirms šā panta pirmajā daļā minētās summas sasniegšanas, tad pēc reģistrācijas Valsts ieņēmumu dienesta pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistrā nodokļa maksātājs, kurš veic preču iegādi Eiropas Savienības teritorijā, ir tiesīgs no tā brīvprātīgi izstāties ne agrāk kā pēc diviem gadiem no reģistrācijas dienas.

(3¹) Neregistrēts nodokļa maksātājs vai citas dalībvalsts nodokļa maksātājs, kas veic preču iegādi Eiropas Savienības teritorijā un šo preču kopējā vērtība bez nodokļa kārtējā kalendāra gadā sasniedz vai pārsniedz 10 000 *euro*, ir tiesīgs piemērot šā likuma 59. panta pirmo daļu, ja tas reģistrējas Valsts ieņēmumu dienesta pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistrā saskaņā ar šā likuma 139.² pantā noteikto īpašo reģistrācijas kārtību.

59. pants. Iekšzemes nodokļa maksātāja tiesības neregistrēties un atlikt reģistrēšanos Valsts ieņēmumu dienesta pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistrā

(1) Iekšzemes nodokļa maksātājs ir tiesīgs neregistrēties Valsts ieņēmumu dienesta pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistrā gadījumā, kad tā kalendāra gadā iekšzemē veikto preču piegāžu un sniegto pakalpojumu kopējā vērtība bez nodokļa nav pārsniegusi 50 000 *euro* reģistrācijas sliekšni, ja šajā likumā nav noteikts citādi.

(2) Aprēķinot šā panta pirmajā daļā minēto reģistrācijas sliekšni, tajā iekļauj:

1) ar nodokli apliekamo preču piegāžu un sniegto pakalpojumu vērtību;

2) šā likuma 52. panta pirmās daļas 20., 21., 22., 24., 25. un 26. punktā minēto ar nodokli neapliekamo darījumu vērtību.

(3) Šā panta pirmajā daļā minētajā reģistrācijas sliekšnī neiekļauj:

1) nodokļa maksātāja piegādāto pamatlīdzekļu un nemateriālo ieguldījumu vērtību;

2) šā panta otrās daļas 2. punktā minēto darījumu vērtību, ja tiem ir gadījuma raksturs un tie nepārprotami atšķiras no nodokļa maksātāja veiktās saimnieciskās darbības veida.

(4) Ja kalendāra gadā šā panta pirmajā daļā minētais reģistrācijas sliexnis ir pārsniegts ne vairāk kā par 5000 *euro*, iekšzemes nodokļa maksātājs ir tiesīgs atlikt reģistrēšanos Valsts ieņēmumu dienesta pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistrā līdz kalendāra gada beigām.

(5) Iekšzemes nodokļa maksātājs ne vēlāk kā līdz tā mēneša piecpadsmītajam datumam, kas seko mēnesim, kad ir pārsniegts šā panta pirmajā daļā minētais reģistrācijas sliexnis un ceturtajā daļā minētā vērtība, iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam šā likuma 66. panta pirmajā daļā minēto reģistrācijas iesniegumu.

(6) Piemērojot šā panta ceturto daļu, iekšzemes nodokļa maksātājs ne vēlāk kā līdz kalendāra gada 30. novembrim iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam šā likuma 66. panta pirmajā daļā minēto reģistrācijas iesniegumu.

(7) Ja, piemērojot šā panta ceturto daļu, šā panta pirmajā daļā minētais reģistrācijas sliexnis ir pārsniegts pēc kalendāra gada 30. novembra, iekšzemes nodokļa maksātājs iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam šā likuma 66. panta pirmajā daļā minēto reģistrācijas iesniegumu ne vēlāk kā līdz kalendāra gada 31. decembrim.

(8) Šā panta pirmo daļu nepiemēro, ja nodokļa maksātājs citas dalībvalsts nodokļa maksātājam sniedz pakalpojumus, kuru sniegšanas vietu nosaka saskaņā ar šā likuma 19. panta pirmo daļu.

(9) Nodokļa maksātājs, kas no citas dalībvalsts vai no trešās valsts vai trešās teritorijas personas, kura neveic saimniecisko darbību iekšzemē, saņem pakalpojumus, kuru sniegšanas vieta saskaņā ar šā likuma 19. panta pirmo daļu ir iekšzeme, ir tiesīgs piemērot šā panta pirmo daļu, ja tas ir reģistrēts Valsts ieņēmumu dienesta pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistrā saskaņā ar šā likuma 139.² pantā noteikto īpašo reģistrācijas kārtību.

(10) Ja iepriekšējā kalendāra gadā ir pārsniegts šā panta pirmajā daļā minētais reģistrācijas sliekšnis, iekšzemes nodokļa maksātājam nav tiesību kalendāra gadā piemērot šā panta pirmo daļu.

(11) Iekšzemes nodokļa maksātājs ir tiesīgs neregistrēties Valsts ieņēmumu dienesta pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistrā, ja kalendāra gadā vai iepriekšējā kalendāra gadā ir pārsniegts šā panta pirmajā daļā minētais reģistrācijas sliekšnis 50 000 *euro* apmērā un iekšzemes nodokļa maksātājs ir veicis tikai šā panta otrās daļas 2. punktā minētos darījumus.

139.² pants. Īpašā kārtība reģistrācijai Valsts ieņēmumu dienesta pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistrā nodokļa maksātājam, kas saņem pakalpojumus, kuru sniegšanas vietu nosaka saskaņā ar šā likuma 19. panta pirmo daļu, vai veic preču iegādi Eiropas Savienības teritorijā

(1) Neregistrēts nodokļa maksātājs vai citas dalībvalsts nodokļa maksātājs, kurš izmanto šā likuma 59. panta pirmajā daļā noteiktās tiesības, reģistrējas Valsts ieņēmumu dienesta pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistrā tādu pakalpojumu saņemšanai, kuru sniegšanas vietu nosaka saskaņā ar šā likuma 19. panta pirmo daļu un kuri saņemti no citas dalībvalsts nodokļa maksātāja vai trešās valsts vai trešās teritorijas nodokļa maksātāja, vai preču iegādei Eiropas Savienības teritorijā par atlīdzību (turpmāk šajā pantā — īpašā kārtībā reģistrēts nodokļa maksātājs).

(2) Šā panta pirmajā daļā minētais nodokļa maksātājs pirms tādu pakalpojumu saņemšanas, kuru sniegšanas vietu nosaka saskaņā ar šā likuma 19. panta pirmo daļu un kuri saņemti no citas dalībvalsts nodokļa maksātāja vai trešās valsts vai trešās teritorijas nodokļa maksātāja, vai preču iegādes Eiropas Savienības teritorijā par atlīdzību, iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam šā likuma 66. panta pirmajā daļā minēto reģistrācijas iesniegumu.

(3) Valsts ieņēmumu dienests piecu darbdienu laikā pēc reģistrācijas iesnieguma saņemšanas pieņem lēmumu par šā panta pirmajā daļā minētā nodokļa maksātāja reģistrāciju Valsts ieņēmumu dienesta pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistrā vai par lēmumu atteikt reģistrāciju.

(4) Īpašā kārtībā reģistrēts nodokļa maksātājs reģistrācijas numuru Valsts ieņēmumu dienesta pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistrā izmanto tikai tādu pakalpojumu saņemšanai, kuru sniegšanas vietu nosaka saskaņā ar šā likuma 19. panta pirmo daļu un kuri saņemti no citas dalībvalsts nodokļa maksātāja vai trešās valsts vai trešās teritorijas nodokļa maksātāja, vai preču iegādei Eiropas Savienības teritorijā.

(5) Reģistrācijas brīdi Valsts ieņēmumu dienesta pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistrā īpašā kārtībā reģistrētam nodokļa maksātājam nosaka saskaņā ar šā likuma 67. pantā noteikto kārtību.

(6) Valsts ieņēmumu dienests pieņem lēmumu par atteikumu reģistrēt nodokļa maksātāju Valsts ieņēmumu dienesta pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistrā, ja pastāv vismaz viens no šādiem apstākļiem:

1) nodokļa maksātājam saskaņā ar likumu "Par nodokļiem un nodevām" ir apturēta saimnieciskā darbība;

2) nodokļa maksātājam — komersantam, pamatojoties uz tā lēmumu, saskaņā ar Komerclikumu ir apturēta komersanta darbība.

(7) Īpašā kārtībā reģistrētam nodokļa maksātājam nav pienākuma izsniegt nodokļa rēķinu par veiktajām preču piegādēm un sniegtajiem pakalpojumiem.

(8) Īpašā kārtībā reģistrēts nodokļa maksātājs nodokli valsts budžetā maksā tikai par saņemtajiem pakalpojumiem, kuru sniegšanas vietu nosaka saskaņā ar šā likuma 19. panta pirmo daļu un kuri saņemti no citas dalībvalsts nodokļa maksātāja vai trešās valsts vai trešās teritorijas nodokļa maksātāja, vai par preču iegādi Eiropas Savienības teritorijā par atlīdzību.

(9) Īpašā kārtībā reģistrētam nodokļa maksātājam nav tiesību atskaitīt priekšnodokli no valsts budžetā maksājamās nodokļa summas.

(10) Īpašā kārtībā reģistrēts nodokļa maksātājs iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam šā likuma 117. panta astotajā daļā noteikto paziņojumu par nodokļa samaksu līdz nākamā mēneša 20. datumam pēc mēneša, kad tas ir saņēmis tādus pakalpojumus no citas dalībvalsts nodokļa maksātāja vai trešās valsts vai trešās teritorijas nodokļa maksātāja, kuru sniegšanas vietu nosaka saskaņā ar šā likuma 19. panta pirmo daļu, vai ir veicis preču iegādi Eiropas Savienības teritorijā.

(11) Nodokli, kas aprēķināts par saņemtajiem pakalpojumiem, kuru sniegšanas vietu nosaka saskaņā ar šā likuma 19. panta pirmo daļu un kuri saņemti no citas dalībvalsts nodokļa maksātāja vai trešās valsts vai trešās teritorijas nodokļa maksātāja, vai par preču iegādi Eiropas Savienības teritorijā, īpašā kārtībā reģistrēts nodokļa maksātājs iemaksā valsts budžetā 23 dienu laikā pēc mēneša, kad tas ir saņēmis pakalpojumus, kuru sniegšanas vietu nosaka saskaņā ar šā likuma 19. panta pirmo daļu, vai ir veicis preču iegādi Eiropas Savienības teritorijā.

(12) Šā likuma 73. panta 2.¹ daļā minētajā gadījumā īpašā kārtībā reģistrēts nodokļa maksātājs 30 dienu laikā no brīža, kad reģistrācijas numurs Valsts ieņēmumu dienesta pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistrā izmantojams vienīgi tādēļ, lai saņemtu tādu pakalpojumu no citas dalībvalsts nodokļa maksātāja vai trešās valsts vai trešās teritorijas nodokļa maksātāja, kuru sniegšanas vietu nosaka saskaņā ar šā likuma 19. panta pirmo daļu, vai veiktu preču iegādi Eiropas Savienības teritorijā, iesniedz paziņojumu par nodokļa samaksu, kurā aprēķināta valsts budžetā iemaksājamā nodokļa summa no minētā brīža grāmatvedības uzskaitē esošo krājumu un avansa maksājumu vērtības, pamatlīdzekļu bilances vērtības, pamatlīdzekļu izveidošanas un nepabeigtās celtniecības objektu izmaksām, par kuru nodoklis ir atskaitīts kā priekšnodoklis, un triju darbdienu laikā pēc paziņojuma par nodokļa samaksu iesniegšanas iemaksā nodokļa summu valsts budžetā.

(13) Valsts ieņēmumu dienests izslēdz īpašā kārtībā reģistrētu nodokļa maksātāju no Valsts ieņēmumu dienesta pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistra, ja iestājas vismaz viens no šādiem apstākļiem:

- 1) īpašā kārtībā reģistrēts nodokļa maksātājs iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam iesniegumu par tā izslēgšanu no Valsts ieņēmumu dienesta pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistra;
- 2) īpašā kārtībā reģistrēts nodokļa maksātājs ir likvidēts vai beidz pastāvēt reorganizācijas rezultātā;
- 3) fiziskā persona, kura ir īpašā kārtībā reģistrēts nodokļa maksātājs, ir mirusi;
- 4) saskaņā ar likumu "Par nodokļiem un nodevām" īpašā kārtībā reģistrētam nodokļa maksātājam ir apturēta saimnieciskā darbība;
- 5) īpašā kārtībā reģistrētam nodokļa maksātājam — komersantam, pamatojoties uz tā lēmumu, saskaņā ar Komerclikumu ir apturēta komersanta darbība.

(14) Ja īpašā kārtībā reģistrēts nodokļa maksātājs iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam iesniegumu par tā izslēgšanu no Valsts ieņēmumu dienesta pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistra, Valsts ieņēmumu dienests izskata šo iesniegumu un piecu darbdienu laikā pēc tā saņemšanas pieņem attiecīgu lēmumu.

(15) Īpašā kārtībā reģistrētu nodokļa maksātāju uzskata par izslēgtu no Valsts ieņēmumu dienesta pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistra saskaņā ar šā likuma 74. panta otro un trešo daļu.

(16) Persona, kura ir izslēgta no Valsts ieņēmumu dienesta pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistra, nodokli, kas aprēķināts par periodu, kurā šī persona ir izslēgta no Valsts ieņēmumu dienesta pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistra, iemaksā valsts budžetā 23 dienu laikā pēc izslēgšanas no Valsts ieņēmumu dienesta pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistra, iesniedzot šā likuma 117. panta astotajā daļā minēto paziņojumu par nodokļa samaksu.

([12.12.2024.](#) likuma redakcijā, kas stājas spēkā [01.01.2025.](#) Pants stājas spēkā [01.07.2025.](#) Sk. pārejas noteikumu 47. punktu)

Biedrību un nodibinājumu likums

50.pants. Biedrības struktūrvienības

(1) Biedrībai var būt savas teritoriālas un citas organizatoriski patstāvīgas struktūrvienības. Biedrības struktūrvienības nav juridiskās personas.

(2) Ja biedrības struktūrvienībai ir sava biedru sapulce un valde, attiecībā uz tām piemērojami šā likuma 33., 34., 36.-38., 40.-43., 45.- 47. un 49.panta noteikumi.

52. pants. Biedrības gada pārskats

(1) Pēc pārskata gada beigām **valde** saskaņā ar Grāmatvedības likumu un citiem normatīvajiem aktiem grāmatvedības kārtošanas un pārskatu sagatavošanas jomā sagatavo biedrības gada pārskatu.

(2) Biedrības gada pārskatu pārbauda saimnieciskās un finansiālās darbības revīzijas institūcija vai zvērināts revidents. Biedrības biedriem ir tiesības iepazīties ar gada pārskatu.

(3) Katru gadu ne vēlāk kā līdz **31. martam** biedrība gada pārskatu normatīvajos aktos par pārskatu sagatavošanu un iesniegšanu noteiktajā kārtībā iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam.

Ministru kabinets nosaka, kādos gadījumos kopā ar gada pārskatu iesniedzams saimnieciskās un finansiālās darbības revīzijas institūcijas vai zvērināta revidenta ziņojums.

Sabiedriskā labuma organizāciju likums

1.pants. Likuma mērķis

Likuma mērķis ir veicināt biedrību un nodibinājumu, kā arī reliģisko organizāciju un to iestāžu sabiedriskā labuma darbību.

2.pants. Sabiedriskā labuma darbība

(1) **Sabiedriskā labuma darbība** ir tāda darbība, kas sniedz nozīmīgu labumu sabiedrībai vai kādai tās daļai, it sevišķi, ja tā vērsta uz labdarību, cilvēktiesību un indivīda tiesību aizsardzību, pilsoniskas sabiedrības attīstību, izglītības, zinātnes, kultūras un veselības veicināšanu un slimību profilaksi, sporta, tajā skaitā augstu sasniegumu sporta, atbalstīšanu, vides aizsardzību, palīdzības sniegšanu katastrofu gadījumos un ārkārtas situācijās, sabiedrības, it īpaši trūcīgo un sociāli mazaizsargāto personu grupu sociālās labklājības celšanu.

Sabiedriskā labuma darbības un ikdienišķas saimnieciskās darbības nošķiršana / 2.p. 1.d., 2.p. 2.d. 2.pkt.

Tāda ikdienišķa saimnieciskā darbība kā **treniņu organizēšana par maksu nav uzskatāma** par sociāli mazaizsargātas personu grupas - bērnu un jauniešu - tiesību un interešu aizstāvēšanu, lai arī bērni un jaunieši ir sociāli mazaizsargātu personu grupas.

Nozīmīgs labums saistāms ar pašaizliedzīgu gādību par citiem un nesavtību, kas pārsniedz ikdienišķas saimnieciskās darbības robežas.

Augstākās tiesas 03.06.2025. spriedums Nr. SKA-40/2025
(A420189121)

(2) Par sabiedriskā labuma darbību nav uzskatāma:

1) darbība, kas vērsta uz politisko organizāciju (partiju) vai to vēlēšanu kampaņu atbalstīšanu;

2) darbība tādā apjomā, kādā tā vērsta uz biedrības un nodibinājuma biedru vai dibinātāju un ar tiem saistītu personu privāto interešu un vajadzību apmierināšanu, izņemot darbību, ko veic biedrība vai nodibinājums, kas dibināts un darbojas, lai aizstāvētu sociāli mazaizsargāto personu grupu un trūcīgo personu un ģimeņu tiesības un intereses;

3) darbība, kas vērsta uz ziedojumu vākšanu trešajām personām, par to ieturot samaksu, kas pārsniedz administrēšanas izdevumus.

(3) Par **trūcīgām personām** šā likuma izpratnē uzskatāmas personas, kuru ienākumi un materiālais stāvoklis nepārsniedz līmeni, kādu, pamatojoties uz Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumu, noteicis Ministru kabinets.

(4) Sociāli mazaizsargāto personu grupas nosaka Ministru kabinets, analizējot valsts sociālekonomisko stāvokli un tā ietekmi uz atsevišķām personu grupām.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.07.2008. un 21.04.2022. likumu, kas stājas spēkā 17.05.2022.)

Jēdziens "biedrs" Sabiedriskā labuma organizāciju likuma izpratnē / 2.p. 2.d. 2.pkt.

Biedrību darbību pamatā reglamentē Biedrību un nodibinājumu likums, no kura rodama izpratne par to, kas ir biedrība, tās dibinātāji un biedri.

Sabiedriskā labuma organizāciju likuma mērķis nav modificēt šo izpratni, bet veicināt Biedrību un nodibinājumu likumam atbilstošu biedrību sabiedriskā labuma darbību.

Sabiedriskā labuma organizāciju likuma 2. panta otrās daļas 2. punkts no sabiedriskā labuma darbības izslēdz tādu darbību, kas vērsta uz biedrības biedru, dibinātāju un ar tiem saistītu personu labumu, tātad aptver ne tikai biedrības biedrus.

Augstākās tiesas 03.06.2025. spriedums Nr. SKA-40/2025 (A420189121)
[Lejupielādēt nolēmumu](#)

Uz biedrības biedru un ar to saistītu personu labumu vērstas darbības atzīšana par sabiedriskā labuma darbību izņēmuma gadījumā / 2.p. 2.d. 2.pkt.

Sabiedriskā labuma organizāciju likuma 2. panta otrās daļas 2. punkta tiesiskā sastāva pazīmes – sociāli mazaizsargātu personu grupas, trūcīgas personas, ģimenes – **ir alternatīvas.**

Tas nozīmē, ka sociāli mazaizsargātai personu grupai, uz kuras tiesību un interešu aizstāvību ir vērsta biedrības darbība, obligāti nav jābūt trūcīgai, lai biedrība varētu tikt uzskatīta par sabiedriskā labuma organizāciju.

Lai izņēmumu piemērotu, jāpastāv šīs tiesību normas tiesiskā sastāva pazīmei – biedrība dibināta un darbojas, lai aizstāvētu šīs sociāli mazaizsargātu personu grupas tiesības un intereses.

Augstākās tiesas 03.06.2025. spriedums Nr. SKA-40/2025 (A420189121)

[Lejupielādēt nolēmumu](#)

52.pants. Ar nodokli neapliekamās preču piegādes un pakalpojumi

(1) Ar nodokli neapliek šādas preču piegādes un pakalpojumus:

10) preču piegādes un pakalpojumu sniegšanu bērnu un jauniešu tiesību aizsardzības mērķiem, ko veic sabiedriskā labuma organizācijas;

14¹) biedrību un nodibinājumu reģistrā reģistrētas biedrības vai nodibinājuma noteikto dalības maksu par piedalīšanos sporta sacensībās, kas organizētas atbilstoši sporta jomu regulējošo normatīvo aktu prasībām, ja biedrība vai nodibinājums negūst papildu ienākumus no šo sporta sacensību organizēšanas. Ja no sporta sacensību organizēšanas tomēr tiek gūti papildu ienākumi, atbrīvojumu no nodokļa piemēro gadījumos, kad šie papildu ienākumi tiek novirzīti biedrības vai nodibinājuma mērķiem sporta jomā;

14²) maksu par sporta nodarbību, kuru sniedz biedrību un nodibinājumu reģistrā reģistrēta biedrība vai nodibinājums, kurš īsteno atbilstoši licencētu programmu sporta jomā, personām, kas nodarbojas ar sportu, ja sniegto pakalpojumu mērķis nav gūt papildu ienākumus šai biedrībai vai nodibinājumam. Ja, sniedzot šos pakalpojumus, tomēr tiek gūti papildu ienākumi, atbrīvojumu no nodokļa piemēro gadījumos, kad gūtie papildu ienākumi tiek novirzīti šo pakalpojumu nodrošināšanai vai pilnveidošanai;

14³) maksu par bērnu uzturēšanos bērnu nometnēs, kuras organizētas atbilstoši izglītības jomu regulējošo normatīvo aktu prasībām;

SLO likums. 3.pants. Sabiedriskā labuma organizācijas

Sabiedriskā labuma organizācijas ir biedrības un nodibinājumi, kuru statūtos, satversmē vai nolikumā norādītais mērķis ir sabiedriskā labuma darbība, kā arī reliģiskās organizācijas un to iestādes (turpmāk — reliģiskās organizācijas), kuras veic sabiedriskā labuma darbību, ja šīm biedrībām, nodibinājumiem un reliģiskajām organizācijām piešķirts sabiedriskā labuma organizācijas statuss un ja tās izlieto savus ienākumus darbībām, kurām nav komerciāla rakstura (izņemot šā likuma [11.](#) panta septītajā daļā minēto gadījumu) un kuras vērstas uz sabiedriskā labuma darbības nodrošināšanu, ievērojot šā likuma [11.](#) un [12.pantā](#) noteiktos ierobežojumus.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [17.07.2008.](#) un [21.04.2022.](#) likumu, kas stājas spēkā [17.05.2022.](#))

4.pants. Nodokļu atvieglojumi sakarā ar sabiedriskā labuma organizācijas darbību

(1) Sabiedriskā labuma organizācijai ir tiesības saņemt likumos noteiktos nodokļu atvieglojumus, un tai ir citas likumā noteiktās tiesības.

(2) Personas, kuras ziedo sabiedriskā labuma organizācijai, ir tiesīgas saņemt likumos noteiktos nodokļu atvieglojumus, izņemot gadījumus, kad tās atsauc savu ziedojumu.

Sabiedriskā labuma organizācijas amatpersonas tiesības ziedot savai organizācijai un lemt par ziedojuma izlietošanu / 4.p. 2.d.

Sabiedriskā labuma organizāciju likumā nav paredzēts aizliegums sabiedriskā labuma organizācijas amatpersonai ziedot attiecīgajai organizācijai.

Likumā arī nav paredzēts aizliegums organizācijas amatpersonai lemt par ziedojumu izlietošanu, ja šī amatpersona vienlaikus ir arī ziedotāja.

Tas nozīmē, ja sabiedriskā labuma organizācijas amatpersona ziedo attiecīgajai organizācijai, šī amatpersona, tāpat kā ikviens cits ziedotājs var pretendēt uz nodokļu atvieglojumiem, ievērojot nodokļu likumos paredzētos ierobežojumus.

Līdz ar to apstāklis, ka ziedotājs ir attiecīgās sabiedriskā labuma organizācijas amatpersona un lemj par ziedoto līdzekļu izlietojumu, pats par sevi nenozīmē, ka ziedotājs nav tiesīgs saņemt nodokļa atvieglojumu.

Tāpēc, konstatējot ziedotāja tiešu vai netiešu saistību ar konkrēto sabiedriskā labuma organizāciju, ir nevis automātiski jāliedz ziedotājam saņemt nodokļu atvieglojumus, bet gan jānovērtē, vai pēc būtības ir iestājušies priekšnoteikumi nodokļu atvieglojumu saņemšanai – **ziedojuma filantropiskais raksturs un ziedojuma saistība ar ziedojuma saņēmēja statūtos noteikto mērķu sasniegšanu.**

Augstākās tiesas 03.12.2021. spriedums Nr. SKA-37/2021
(A420136617)

5.pants. Sabiedriskā labuma organizāciju reģistrs

Sabiedriskā labuma organizāciju reģistru ved un savā mājaslapā internetā publicē Valsts ieņēmumu dienests. Reģistrā ieraksta šādas ziņas:

- 1) lēmuma par sabiedriskā labuma organizācijas statusa piešķiršanu un lēmuma par sabiedriskā labuma organizācijas statusa atņemšanu pieņemšanas un publicēšanas datums, piešķirtais numurs;
- 2) lēmumā par sabiedriskā labuma organizācijas statusa piešķiršanu norādītās sabiedriskā labuma darbības jomas;
- 3) sabiedriskā labuma organizācijas iepriekšējo gadu darbības pārskati (sākot ar tā gada darbības pārskatu, kurā piešķirts sabiedriskā labuma organizācijas statuss);
- 4) sabiedriskā labuma organizācijas turpmākās darbības plāns.

([17.12.2009.](#) likuma redakcijā, kas stājas spēkā [01.01.2010.](#))

6.pants. Sabiedriskā labuma komisija

(1) Sabiedriskā labuma komisija (turpmāk — komisija) ir koleģiāla konsultatīva institūcija, kurā vienādā skaitā ietilpst pilnvarotas amatpersonas, kā arī biedrību un nodibinājumu pārstāvji.

(2) Komisija sniedz Valsts ieņēmumu dienestam motivētu atzinumu par biedrības, nodibinājuma vai reliģiskās organizācijas darbības atbilstību sabiedriskā labuma organizācijas darbības būtībai, kā arī par tās mantas un finanšu līdzekļu izlietojuma atbilstību šā likuma noteikumiem.

(3) Komisijas darbību nodrošina Valsts ieņēmumu dienests.

(4) Komisijas nolikumu un personālsastāvu apstiprina Ministru kabinets.

(5) Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā izvērza un iekļauj komisijas sastāvā biedrību un nodibinājumu pārstāvjus.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [17.07.2008.](#) un [17.12.2009.](#) likumu, kas stājas spēkā [01.01.2010.](#))

7.pants. Sabiedriskā labuma organizācijas statusa piešķiršanas kārtība

(1) Biedrība, nodibinājums vai reliģiskā organizācija, kas vēlas iegūt sabiedriskā labuma organizācijas statusu, **iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam iesniegumu** par sabiedriskā labuma organizācijas statusa piešķiršanu, **iesniegumā norādot sev vēlamo veidu**, kādā Valsts ieņēmumu dienests paziņos lēmumu par sabiedriskā labuma organizācijas statusa piešķiršanu.

(2) Biedrība, nodibinājums vai reliģiskā organizācija iesniegumam **pievieno savu iepriekšējā gada darbības pārskatu un turpmākās darbības plānu** atbilstoši veidlapai, kuru apstiprina Ministru kabinets.

(3) Lai varētu pieņemt lēmumu par sabiedriskā labuma organizācijas statusa piešķiršanu, tiek izvērtēti šādi dokumenti un ziņas:

1) Uzņēmumu reģistra lēmums par ierakstīšanu attiecīgajā reģistrā un tajā iekļautās ziņas;

2) tikai attiecībā uz biedrībām un nodibinājumiem - lēmums par biedrības vai nodibinājuma dibināšanu vai - testamentārā nodibinājuma gadījumā - testaments;

3) tikai attiecībā uz reliģiskajām organizācijām - ziņas par reliģiskās organizācijas amatpersonām (vadības un revīzijas komisijas locekļiem), identificējot to vārdu, uzvārdu, personas kodu un amatu;

4) statūti, satversme vai nolikums;

5) gada pārskats, ja atbilstoši normatīvo aktu prasībām biedrībai, nodibinājumam vai reliģiskajai organizācijai ir pienākums to sagatavot;

6) nekustamā īpašuma nodokļa administrācijas izziņa par šā nodokļa samaksu;

7) komisijas motivēts atzinums.

(4) Valsts ieņēmumu dienests pieņem lēmumu par sabiedriskā labuma organizācijas statusa piešķiršanu biedrībai, nodibinājumam vai reliģiskajai organizācijai, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:

1) biedrības, nodibinājuma vai reliģiskās organizācijas statūtos, satversmē vai nolikumā norādītais mērķis ir sabiedriskā labuma darbība un biedrība, nodibinājums vai reliģiskā organizācija veic sabiedriskā labuma darbību;

2) biedrībai, nodibinājumam vai reliģiskajai organizācijai nav nodokļu parādu.

(5) Lēmumā par sabiedriskā labuma organizācijas statusa piešķiršanu norāda attiecīgo sabiedriskā labuma darbības jomu.

(6) Ja šā panta otrajā un trešajā daļā minētie dokumenti un ziņas nesniedz pilnīgu priekšstatu par biedrības, nodibinājuma vai reliģiskās organizācijas darbību, kā arī mantas un finanšu līdzekļu izlietojumu, Valsts ieņēmumu dienestam ir tiesības no attiecīgās valsts vai pašvaldības iestādes un biedrības, nodibinājuma vai reliģiskās organizācijas pieprasīt papildu ziņas un dokumentus. Pieprasot papildu ziņas un dokumentus, Valsts ieņēmumu dienests norāda to iesniegšanas termiņu.

(7) Valsts ieņēmumu dienests lēmumu par sabiedriskā labuma organizācijas statusa piešķiršanu pieņem mēneša laikā no iesnieguma saņemšanas dienas. Ja tiek pieprasītas papildu ziņas un dokumenti, Valsts ieņēmumu dienests lēmumu par sabiedriskā labuma organizācijas statusa piešķiršanu pieņem mēneša laikā no papildu ziņu un dokumentu saņemšanas dienas.

(8) Valsts ieņēmumu dienests lēmumu par sabiedriskā labuma organizācijas statusa piešķiršanu paziņo, to nosūtot pa pastu vai informāciju par sabiedriskā labuma organizācijas statusa piešķiršanu publicējot savā mājaslapā internetā.

(9) Ja lēmumu par sabiedriskā labuma organizācijas statusa piešķiršanu Valsts ieņēmumu dienests publicē savā mājaslapā internetā, tad sabiedriskā labuma organizācijas statuss tiek uzskatīts par piešķirtu septītajā dienā pēc šā lēmuma publicēšanas.

(10) Ja lēmumu par sabiedriskā labuma organizācijas statusa piešķiršanu Valsts ieņēmumu dienests nosūta pa pastu, tad sabiedriskā labuma organizācijas statuss tiek uzskatīts par piešķirtu septītajā dienā pēc šā lēmuma nodošanas pastā.

([17.12.2009.](#) likuma redakcijā, kas stājas spēkā [01.01.2010.](#))

8.pants. Atteikums piešķirt sabiedriskā labuma organizācijas statusu

(1) Valsts ieņēmumu dienests lēmumu par atteikumu piešķirt sabiedriskā labuma organizācijas statusu pieņem, pamatojoties uz komisijas motivētu atzinumu, ja:

1) biedrības vai nodibinājuma statūtos, satversmē vai nolikumā norādītais mērķis vai biedrības, nodibinājuma vai reliģiskās organizācijas darbība neatbilst sabiedriskā labuma darbības būtībai;

2) Valsts ieņēmumu dienests, prokurors, cita iestāde vai tiesa ir konstatējusi būtiskus normatīvo aktu pārkāpumus biedrības, nodibinājuma vai reliģiskās organizācijas darbībā;

3) biedrībai, nodibinājumam vai reliģiskajai organizācijai ir nodokļu parādi;

4) biedrība, nodibinājums vai reliģiskā organizācija pēc pirmā Valsts ieņēmumu dienesta rakstveida pieprasījuma 90 dienu laikā nav iesniegusi šā likuma [7.panta](#) pirmajā, otrajā un sestajā daļā minētās ziņas un dokumentus.

(3) Lēmumu par atteikumu piešķirt sabiedriskā labuma organizācijas statusu paziņo, to nosūtot pa pastu.

Lēmums par atteikumu piešķirt sabiedriskā labuma organizācijas statusu stājas spēkā septītajā dienā pēc šā lēmuma nodošanas pastā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.07.2008. un 17.12.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2010.)

Ziedojumi un atlaides

9.pants. Ziedojums

(1) **Ziedojums** šā likuma izpratnē ir manta vai finanšu līdzekļi, kurus persona (ziedotājs) bez atlīdzības, pamatojoties uz savstarpēju vienošanos, nodod sabiedriskā labuma organizācijai tās statūtos, satversmē vai nolikumā norādīto mērķu sasniegšanai un kuriem var piemērot nodokļu atvieglojumus.

(2) Sabiedriskā labuma organizācijai nodotā manta vai finanšu līdzekļi nav uzskatāmi par ziedojumu tādā apjomā, kādā sabiedriskā labuma organizācijai ir noteikts pretpienākums veikt darbības, kurām ir atlīdzības raksturs.

(3) Ja personas (ziedotāja) ziedojums vienai sabiedriskā labuma organizācijai pārsniedz 10 minimālās mēneša darba algas vai ziedojumu kopsumma kalendārajā gadā pārsniedz 10 minimālās mēneša darba algas, šī persona, lai tā būtu tiesīga izmantot nodokļa atvieglojumus, slēdz **rakstveida līgumu** ar sabiedriskā labuma organizāciju par tiem ziedojumiem, kuri pārsniedz 10 minimālās mēneša darba algas.

Minimālā mēneša darba alga šā likuma izpratnē ir minimālās mēneša darba algas apmērs, kāds bija noteikts attiecīgā kalendārā gada 1.janvārī.

780 x 10 = 7800 EUR.

10.pants. Ziedojumu veidi un izlietošana

(1) Ziedojums ar noteiktu mērķi ir **mērķziedojums**, un tas izlietojams tikai līgumā paredzētajiem mērķiem. Mantas un finanšu līdzekļu bezatlīdzības nodošana nolūkā, kurš neatbilst sabiedriskā labuma organizācijas statūtos, satversmē vai nolikumā norādītajiem mērķiem vai kurš nav paredzēts ziedojuma saņēmēja sabiedriskā labuma darbībai, nav uzskatāma par ziedojumu.

(2) Ziedojums, kuram nav noteikts izlietojuma mērķis vai par kura nodošanu nav noslēgts rakstveida līgums, ir **vispārējs ziedojums**, un tas izlietojams statūtos, satversmē vai nolikumā norādītajiem mērķiem.

(3) Ziedojumu nedrīkst izlietot, lai segtu zaudējumus, kuri radušies sabiedriskā labuma organizācijas saimnieciskās darbības rezultātā.

11.pants. Sabiedriskā labuma organizācijas mantas un finanšu līdzekļu izlietošanas ierobežojumi

(1) Sabiedriskā labuma organizācijai ir pienākums izlietot savu mantu un finanšu līdzekļus attiecīgās organizācijas statūtos, satversmē vai nolikumā norādītajiem mērķiem.

(2) Ja sabiedriskā labuma organizācijas saņemto ziedojumu kopsumma kalendārajā gadā pārsniedz 12 minimālās mēneša darba algas, šai organizācijai ir pienākums ne mazāk kā 75 procentus no šīs kopsummas, ko veido attiecīgajā kalendārajā gadā izlietotie ziedojumi un ieņēmumi no tās saimnieciskās darbības, kurai piemēro nodokļu atvieglojumus, izlietot tikai tai sabiedriskā labuma darbības jomai, kura minēta lēmumā par sabiedriskā labuma organizācijas statusa piešķiršanu attiecīgajai organizācijai.

780 x 12 = 9360 EUR saņemtie ziedojumi

75% < Izlietotie ziedojumi + ieņēmumi no SD, kurai piemēro atvieglojumus = izlieto SL jomai

(3) Ministru kabinets nosaka to izdevumu veidus, kuri šā likuma izpratnē uzskatāmi par sabiedriskā labuma organizācijas **administratīvajiem izdevumiem**, paredzot, ka pie tiem pieskaitāmi sabiedriskā labuma organizācijas izdevumi, kuri nav tieši saistīti ar statūtos, satversmē vai nolikumā norādīto mērķu sasniegšanu.

Sabiedriskā labuma organizācija **administratīvajiem izdevumiem drīkst izlietot** ne vairāk kā **25 procentus** no attiecīgajā taksācijas periodā (kalendārajā gadā) izlietotajiem vispārējiem ziedojumiem.

(4) Sabiedriskā labuma organizācijai ir tiesības veidot kredītiestādēs finanšu līdzekļu uzkrājumus, ja to izmantošana notiek saskaņā ar statūtiem, satversmi, nolikumu vai līgumu ar ziedotāju.

(5) Sabiedriskā labuma organizācija nedrīkst bez atlīdzības nodot tai ziedoto mantu vai finanšu līdzekļus komercdarbības (izņemot šā panta septītajā daļā minēto gadījumu), kā arī tādu darbību veikšanai, kuras saistītas ar politisko organizāciju (partiju) darbības vai to vēlēšanu kampanju atbalstīšanu.

(6) Sabiedriskā labuma organizācija drīkst bez atlīdzības nodot tai ziedoto mantu vai finanšu līdzekļus tikai uz rakstveida līguma pamata. Līgumā arī norāda:

1) mantas vai finanšu līdzekļu izlietojuma mērķi, kas saistīts ar tām sabiedriskā labuma organizācijas darbībām, kuras minētas lēmumā par sabiedriskā labuma organizācijas statusa piešķiršanu attiecīgajai organizācijai;

2) tās personas atbildību par tai nodotās mantas vai finanšu līdzekļu izlietošanu atbilstoši līguma noteikumiem, kura saņem sabiedriskā labuma organizācijai ziedoto mantu vai finanšu līdzekļus;

3) sabiedriskā labuma organizācijas pienākumu uzraudzīt, lai persona, kurai tā nodod mantu vai finanšu līdzekļus, tos pilnībā izlietotu līgumā paredzētajiem mērķiem, kā arī sabiedriskā labuma organizācijas tiesības atgūt nodoto mantu vai finanšu līdzekļus, ja persona neizmanto no sabiedriskā labuma organizācijas saņemto mantu vai finanšu līdzekļus atbilstoši līgumā paredzētajiem mērķiem.

(7) Sabiedriskā labuma organizācijai ir tiesības [Sociālā uzņēmuma likumā](#) noteiktajā kārtībā dibināt sabiedrību ar ierobežotu atbildību, kurai piešķirams sociālā uzņēmuma statuss, un bez atlīdzības tai nodot ziedoto mantu vai finanšu līdzekļus.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [17.07.2008.](#), [17.12.2009.](#) un [21.04.2022.](#) likumu, kas stājas spēkā [17.05.2022.](#))

12.pants. Sabiedriskā labuma organizācijas darbības ierobežojumi

(1) Sabiedriskā labuma organizācijai aizliegts sadalīt savu mantu un finanšu līdzekļus starp dibinātājiem, valdes vai citu pārvaldes institūciju (ja tādas izveidotas) locekļiem, kā arī izmantot tā, lai tieši vai netieši gūtu labumu (galvojumus, aizdevumus, vekselus, kā arī citus materiālus labumus).

(2) Šā panta pirmās daļas noteikums attiecas arī uz sabiedriskā labuma organizācijas dibinātāju, valdes vai citu pārvaldes institūciju (ja tādas izveidotas) locekļu laulātajiem, radniekiem un svainiem, skaitot radniecību līdz otrajai pakāpei un svainību līdz pirmajai pakāpei.

(3) Ja persona saņem atlīdzību par darbību sabiedriskā labuma organizācijā, šai atlīdzībai jābūt samērīgai un pamatotai ar veicamajiem darbiem un sabiedriskā labuma organizācijas finansiālo stāvokli.

Ministru kabineta noteikumi Nr. 439

Rīgā 2022. gada 14. jūlijā (prot. Nr. 36 51. §)

Noteikumi par biedrību, nodibinājumu un arodbiedrību gada pārskatiem un grāmatvedības kārtošanu vienkāršā ieraksta sistēmā

87. Ziedojumu un dāvinājumu pārskata 2. pielikumu "Detalizētā informācija par izlietotajiem ziedojumiem un dāvinājumiem" (6. pielikums) aizpilda šādā kārtībā:

87.1. 1. ailē "Nr. p. k." norāda projekta, pasākuma vai aktivitātes ieraksta kārtas numuru;

87.2. 2. ailē "Ziedojumu un dāvinājumu izlietojuma apraksts" norāda projektus, pasākumus un aktivitātes, kurām ziedojumi un dāvinājumi ir izlietoti, atšifrējot to kopsummas apakšpunktos, tai skaitā norādot konkrētās īstenojamā projekta aktivitātes;

87.3. 3. ailē "Ziedojumu un dāvinājumu izlietojums" norāda 2. ailē minētajam projektam, pasākumam un aktivitātei kopā izlietoto naudas summu, kā arī izlietoto naudas summu sadalījumā pa 2. ailē minētajām izlietojuma pozīcijām. Ailes noslēgumā aprēķina un norāda ziedojumu un dāvinājumu izlietojuma kopsummu,

87.4. 4., 5. un 6. ailē "Ziedojumu un dāvinājumu izlietojuma summa" norāda izlietos ziedojumus un dāvinājumus pa saņemšanas veidiem katram projektam, pasākumam, aktivitātei un izlietojuma pozīcijām atbilstoši 2. ailē minētajam. Ailes noslēgumā aprēķina un norāda izlietoto ziedojumu un dāvinājumu kopsummu;

87.5. biedrība un nodibinājums, kam **piešķirts sabiedriskā labuma organizācijas statuss**, ziedojumu un dāvinājumu izlietojuma veidu norāda:

87.5.1. "sabiedriskā labuma darbībai (SL)" 7. ailē;

87.5.2. "**administratīvajiem izdevumiem (AI)**" 8. ailē. Šajā ailē norāda izdevumus, kas ir saistīti ar biedrības un nodibinājuma vadīšanu, uzturēšanu, reklāmu un ar biedrības un nodibinājuma mērķu un uzdevumu īstenošanai nepieciešamo ieņēmumu ieguvi, kā arī ar šiem izdevumiem saistītos nodokļus;

87.5.3. "saimnieciskās darbības izdevumiem (SD)" 9. ailē;

87.5.4. "citiem mērķiem un uzdevumiem (SC)" 10. ailē;

87.6. biedrības un nodibinājumi, kam piešķirts sabiedriskā labuma organizācijas statuss, aizpilda 11. aili "Sabiedriskā labuma darbības joma", norādot sabiedriskā labuma darbības jomu, kurai ziedojumi un dāvinājumi izlietoti, atbilstoši 6. pielikuma piezīmēs norādītajam attiecīgās sabiedriskā labuma darbības jomas kodam. Šo aili aizpilda par ziedojumiem un dāvinājumiem, kuru izlietojuma veids ir sabiedriskā labuma darbība;

87.7. biedrības un nodibinājumi, kam piešķirts sabiedriskā labuma organizācijas statuss, 12. aili "Sabiedriskā labuma darbības mērķa grupa" aizpilda par katru 2. ailē norādīto aktivitātes, projekta un pasākuma izdevumu veidu. Norādot sabiedrības daļu, uz kuru vērsta sabiedriskā labuma darbība, lieto attiecīgo šo noteikumu 6. pielikuma piezīmēs norādīto sabiedriskā labuma mērķa grupas kodu. Šo aili aizpilda par ziedojumiem un dāvinājumiem, kuru izlietojuma veids ir sabiedriskā labuma darbība;

87.8. biedrības un nodibinājumi, kam piešķirts sabiedriskā labuma organizācijas statuss, sabiedriskā labuma guvēju skaitu norāda par katru 2. ailē norādīto aktivitātes, projekta un pasākuma izdevumu veidu. Šīs ailes aizpilda par ziedojumiem un dāvinājumiem, kuru izlietojuma veids ir sabiedriskā labuma darbība. Sabiedriskā labuma guvēju skaitu norāda:

87.8.1. 13. ailē "fiziskas personas";

87.8.2. 14. ailē "objekts";

87.8.3. 15. ailē "teritorija" – lokāla, reģionāla, valsts mēroga teritorija (piemēram, novēršot problēmas ar klaiņojošiem dzīvniekiem, norāda, kādu teritoriju ietekmē sabiedriskā labuma organizācijas darbība).

88. Šo noteikumu [87.5.2. apakšpunktā](#) minētie (*administratīvie*) izdevumi ietver:

88.1. biedrības un nodibinājuma pašu vajadzībām izlietos pārskata gadā pirktos, ziedojumā vai dāvinājumā saņemtus materiālus, preces un citus krājumus;

88.2. pamatlīdzekļu iegādes, ražošanas, uzstādīšanas vai atjaunošanas izdevumus, kā arī datorprogrammu, citu nemateriālo ieguldījumu, kapitāla līdzdalības daļu, akciju un citu vērtspapīru iegādes izdevumus;

88.3. biedrības un nodibinājuma darba ņēmējiem pārskata gadā aprēķināto darba algu, atlīdzību vai citu darba samaksai pielīdzināmu maksājumu summas un ar tām saistītās darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas;

88.4. biedrības un nodibinājuma kā darba devēja pārskata gadā aprēķinātās valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu summas, aprēķinātos likumā paredzētos maksājumus darbiniekiem darbnespējas gadījumos (bruto summās), naudas iemaksas privātajos pensiju fondos un citus ar darbinieku sociālo apdrošināšanu saistītus naudas maksājumus;

88.5. pārskata gadā aprēķinātās nekustamā īpašuma nodokļa summas;

88.6. izdevumus par saņemtajiem citu personu pakalpojumiem, telpu nomu, apkuri, apgaismošanu, tālruni, pasta pakalpojumiem, kancelejas izdevumus, komandējumu izdevumus, reklāmas izdevumus, kā arī organizācijas īpašuma apdrošināšanas maksājumus;

88.7. organizācija, kura grāmatvedību kārtu vienkāršā ieraksta sistēmā, šo noteikumu [88.3.](#), [88.4.](#) un [88.5. apakšpunktā](#) minēto informāciju norāda izmaksas brīdī.

89. Nosakot biedrības un nodibinājuma, kam piešķirts sabiedriskā labuma organizācijas statuss, **administratīvos izdevumus**, šo noteikumu [87.5.2. apakšpunktā](#) minētos izdevumus var samazināt par tiem izdevumiem vai izdevumu daļu, kurus var tieši attiecināt uz noteiktu uzdevumu, kas veikts, lai sasniegtu konkrētu sabiedriskā labuma mērķi.

90. Aizpildot Ziedojumu un dāvinājumu pārskata [2. pielikuma](#) "**Detalizētā informācija par izlietotajiem ziedojumiem un dāvinājumiem**" ([6. pielikums](#)) 7., 8., 9. un 10. aili "**Ziedojumu un dāvinājumu izlietojuma veids**", tajās norāda ziedojumu un dāvinājumu izlietojuma kopsomas un veidu. Ailes apakšējā rindā norāda katra ziedojuma un dāvinājuma izlietojuma veida kopsommu.

13.pants. Sabiedriskā labuma organizācijas darbības uzraudzība

(1) Sabiedriskā labuma organizācija katru gadu līdz 31.martam iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam iepriekšējā gada darbības pārskatu (papīra formātā un elektroniski). Ja minētais dokuments tiek iesniegts elektroniski un ir noformēts atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām elektronisko dokumentu noformēšanas prasībām, to papīra formātā var neiesniegt.

(3) Komisija katru gadu izskata sabiedriskā labuma organizācijas gada pārskatu, iepriekšējā gada darbības pārskatu, kā arī Valsts ieņēmumu dienesta informāciju par nodokļu samaksu un pašvaldības izziņu par nekustamā īpašuma nodokļa samaksu, izvērtē sabiedriskā labuma organizācijas darbības atbilstību sabiedriskā labuma darbības būtībai. Ja komisijai rodas pamatotas šaubas par sabiedriskā labuma organizācijas saņemto ziedojumu izlietojuma atbilstību šā likuma prasībām, Valsts ieņēmumu dienests atbilstoši savai kompetencei veic attiecīgu pārbaudi un sniedz komisijai informāciju par pārbaudes rezultātiem.

14.pants. Sabiedriskā labuma organizācijas statusa atņemšana

(1) Valsts ieņēmumu dienests lēmumu par sabiedriskā labuma organizācijas statusa atņemšanu var pieņemt, ja:

1) sabiedriskā labuma organizācija savu mantu vai finanšu līdzekļus nav izlietojusi tām sabiedriskā labuma darbības jomai, kura minēta lēmumā par sabiedriskā labuma organizācijas statusa piešķiršanu attiecīgajai organizācijai, šīs organizācijas statūtos, satversmē vai nolikumā norādītajiem mērķiem vai nav ievērojusi šā likuma [11.](#) un [12.pantā](#) noteiktos ierobežojumus;

2) Valsts ieņēmumu dienests, prokurors, cita iestāde vai tiesa ir konstatējusi būtiskus normatīvo aktu pārkāpumus sabiedriskā labuma organizācijas darbībā;

3) sabiedriskā labuma organizācija neveic nodokļu maksājumus normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā;

4) sabiedriskā labuma organizācija savā darbībā būtiski pārkāpusi šā likuma noteikumus;

5) sabiedriskā labuma organizācijas pamatdarbība nav saistīta ar statūtos, satversmē vai nolikumā norādītajiem darbības mērķiem vai neatbilst sabiedriskā labuma darbības būtībai, vai šī organizācija ir sniegusi nepatiesas ziņas;

6) komisija, izskatot sabiedriskā labuma organizācijas gada pārskatu, iepriekšējā gada darbības pārskatu, Valsts ieņēmumu dienesta informāciju par nodokļu samaksu un pašvaldības izziņu par nekustamā īpašuma nodokļa samaksu, kā arī informāciju par pārbaudes rezultātiem šā likuma [13.panta](#) trešajā daļā minētajā gadījumā, izvērtējot sabiedriskā labuma organizācijas darbības atbilstību sabiedriskā labuma darbības būtībai, ir sniegusi motivētu atzinumu par sabiedriskā labuma organizācijas darbības neatbilstību sabiedriskā labuma darbības būtībai;

7) sabiedriskā labuma organizācija ir iesniegusi Valsts ieņēmumu dienestam iesniegumu ar lūgumu atņemt tai sabiedriskā labuma organizācijas statusu.

(2) Valsts ieņēmumu dienests, pirms tā pieņem lēmumu par sabiedriskā labuma organizācijas statusa atņemšanu, ir tiesīga pieprasīt komisijas atzinumu par šā panta pirmās daļas 3. un 5.punktā minētajiem sabiedriskā labuma organizācijas pārkāpumiem.

(3) Valsts ieņēmumu dienests pieņem lēmumu par sabiedriskā labuma organizācijas statusa atņemšanu sakarā ar šā panta pirmās daļas 3. un 5.punktā minētajiem sabiedriskā labuma organizācijas pārkāpumiem, ja sabiedriskā labuma organizācija pēc Valsts ieņēmumu dienesta rakstveida brīdinājuma saņemšanas brīdinājumā noteiktajā termiņā nav novērsusi tajā norādītos pārkāpumus.

(4) Šā panta pirmās daļas 1., 2., 4., 6. un 7.punktā minētajos gadījumos Valsts ieņēmumu dienests lēmumu par sabiedriskā labuma organizācijas statusa atņemšanu pieņem bez iepriekšēja brīdinājuma.

Sabiedriskā labuma organizācijas darbības vērtēšana / 14.p. 1.d.

1. Izglītības veicināšanu kā sabiedriskā labuma darbību iespējams veikt, vai nu sniedzot atbalstu izglītības iestādēm (arī pedagogiem), vai arī izglītojamiem (paredzot kādu atbalstu, kas nepieciešams izglītības iegūšanai vai motivāciju par sasniegumiem mācību procesā).

Izglītības veicināšana nav tikai izglītības programmu īstenošana, bet ir plašāks darbību loks, kas ietver arī atbalstu mācību iestādēm, kuras tiesību normās noteiktajā kārtībā ir tiesīgas īstenot izglītības procesu, bez kura savukārt nav iespējama izglītības iegūšana.

Sabiedriskā labuma organizācijas ir tiesīgas sniegt finansējumu izglītības iestādēm, ja vien tās ir likumā noteiktajā kārtībā dibinātas un darbojas saskaņā ar tiesību normām.

Tiesību normas neparedz kādus ierobežojumus sabiedriskā labuma darbībai izglītības veicināšanas jomā atkarībā no tā, kas ir izglītības iestādes dibinātājs – valsts, pašvaldība vai privātpersona, vai arī pati sabiedriskā labuma organizācija.

2. Valsts ieņēmumu dienests administratīvo aktu par sabiedriskā labuma organizācijas statusa atņemšanu var izdot balstoties uz Sabiedriskā labuma komisijas atzinumu, jo komisijas kompetencē ir vērtēt sabiedriskā labu organizācijas mantas un finanšu līdzekļu izlietojuma atbilstību Sabiedriskā labuma organizāciju likuma noteikumiem.

Taču komisija ir konsultatīva institūcija, kas neizdod administratīvos aktus. Tieši dienests ir likumā noteiktā iestāde, kurai ir šādas tiesības.

Sabiedriskā labuma komisijas atzinums nav saistošs Valsts ieņēmumu dienestam, tāpēc dienestam pirms lēmuma pieņemšanas ir jāvērtē lietas apstākļi, tostarp komisijas atzinums.

Tādējādi arī organizācijas pārstāvja tiesības piedalīties Sabiedriskā labuma komisijas sēdē neaizvieto Administratīvā procesa likuma 62. pantā noteikto uzklauššanas pienākumu.

Augstākās tiesas 07.07.2016. spriedums Nr. SKA-242/2016 (A420306413)

15.pants. Sabiedriskā labuma organizācijas statusa atkārtota piešķiršana

(1) Ja biedrībai, nodibinājumam vai reliģiskajai organizācijai atņemts sabiedriskā labuma organizācijas statuss, tās iesniegumu par sabiedriskā labuma organizācijas statusa piešķiršanu pēc būtības izskata ne agrāk kā gadu pēc dienas, kad stājies spēkā lēmums par sabiedriskā labuma organizācijas statusa atņemšanu.

(2) Ja biedrībai, nodibinājumam vai reliģiskajai organizācijai sabiedriskā labuma organizācijas statuss atņemts, pamatojoties uz šā likuma [14.panta](#) pirmās daļas 3. vai 7.punktu, tās iesniegumu par sabiedriskā labuma organizācijas statusa piešķiršanu pēc būtības izskata ne agrāk kā sešus mēnešus pēc dienas, kad stājies spēkā lēmums par sabiedriskā labuma organizācijas statusa atņemšanu.

(3) Lēmums par atteikumu izskatīt pēc būtības šā panta pirmajā un otrajā daļā minēto iesniegumu neliedz iesniegt šādu iesniegumu atkārtoti pēc šā panta pirmajā vai otrajā daļā minētā termiņa izbeigšanās.

(4) Šā panta otrajā daļā minētajām biedrībām, nodibinājumiem un reliģiskajām organizācijām, kurām sabiedriskā labuma organizācijas statuss atņemts, pamatojoties uz šā likuma [14.panta](#) pirmās daļas 3.punktu, sabiedriskā labuma organizācijas statusu var piešķirt atkārtoti, ja novērsti konstatētie pārkāpumi un saskaņā ar Valsts ieņēmumu dienesta pieprasījumu ir saņemts kompetentās iestādes apliecinājums par šo pārkāpumu novēršanu.

(5) Ja, pārsūdzot lēmumu par sabiedriskā labuma organizācijas statusa atņemšanu, tiesa pieteikumu atzīst par pamatotu, bet tiesvedības laikā attiecīgajai biedrībai, nodibinājumam vai reliģiskajai organizācijai ir jau atkārtoti piešķirts un atņemts sabiedriskā labuma organizācijas statuss, tad šī biedrība, nodibinājums vai reliģiskā organizācija neatgūst sabiedriskā labuma organizācijas statusu un tās iesniegumu par sabiedriskā labuma organizācijas statusa atkārtotu piešķiršanu izskata atbilstoši šā panta pirmajai, otrajai un ceturtajai daļai.

Ministru kabineta noteikumi Nr.11
Rīgā 2005.gada 4.janvārī (prot. Nr.1 35.§)
Noteikumi par sabiedriskā labuma organizāciju administratīvajiem izdevumiem

Izdoti saskaņā ar [Sabiedriskā labuma organizāciju likuma 11.panta trešo daļu](#)

1. Noteikumi nosaka sabiedriskā labuma organizācijas izdevumu veidus, kas [Sabiedriskā labuma organizāciju likuma](#) izpratnē ir uzskatāmi par sabiedriskā labuma organizācijas administratīvajiem izdevumiem.
2. Par sabiedriskā labuma organizācijas (turpmāk — organizācija) administratīvajiem izdevumiem ir uzskatāmi organizācijas vadīšanas, uzturēšanas, reklāmas un ar organizācijas mērķu un uzdevumu īstenošanai nepieciešamo ieņēmumu ieguvī saistītie izdevumi, kā arī ar šiem izdevumiem saistītie nodokļi.

3. Administratīvajos izdevumos iekļauj:

3.1. organizācijas pašu vajadzībām patērētos pārskata gadā pirktos, ziedojumā vai dāvinājumā saņemtos materiālus, preces un citus krājumus;

3.2. pamatlīdzekļu iegādes, ražošanas vai uzstādīšanas izdevumus, kā arī datorprogrammu, citu nemateriālo ieguldījumu, kapitāla līdzdalības daļu, akciju un citu vērtspapīru iegādes izdevumus;

3.3. organizācijas darba ņēmējiem pārskata gadā aprēķināto darba algu, atlīdzību vai citu darba samaksai pielīdzināmu maksājumu summas un ar to saistītās darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas;

3.4. organizācijas kā darba devējas pārskata gadā aprēķinātās valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu summas, aprēķinātos likumā paredzētos maksājumus darbiniekiem darbnespējas gadījumos (bruto summās), naudas iemaksas privātajos pensiju fondos un citus ar darbinieku sociālo apdrošināšanu saistītus naudas maksājumus;

3.5. pārskata gadā aprēķinātās uzņēmumu ienākuma nodokļa un nekustamā īpašuma nodokļa summas;

3.6. izdevumus par saņemtajiem citu personu pakalpojumiem, telpu nomu, apkuri, apgaismošanu, tālruni, pasta pakalpojumiem, kancelejas izdevumus, komandējumu izdevumus, reklāmas izdevumus, kā arī organizācijas īpašuma apdrošināšanas maksājumus.

4. Nosakot organizācijas administratīvos izdevumus, šo noteikumu [3.punktā](#) minētos izdevumus var samazināt par tiem izdevumiem vai izdevumu daļu, kurus var tieši attiecināt uz noteiktu uzdevumu, kas veikts, lai sasniegtu konkrētu organizācijas mērķi.

Ministru kabineta noteikumi Nr.407
Rīgā 2010.gada 5.maijā (prot. Nr.22 7.§)
Noteikumi par biedrības, nodibinājuma, reliģiskās organizācijas vai tās iestādes iepriekšējā gada darbības pārskata un turpmākās darbības plāna veidlapu

1. Noteikumi nosaka biedrības, nodibinājuma, reliģiskās organizācijas vai tās iestādes (turpmāk - organizācija) iepriekšējā gada darbības pārskata un turpmākās darbības plāna veidlapu (turpmāk - veidlapa) (pielikums).

3. Veidlapas II daļu neizpilda, ja organizācija biedrību un nodibinājumu reģistrā vai reliģisko organizāciju un to iestāžu reģistrā reģistrēta gadā, kurā tiek iesniegts iesniegums par sabiedriskā labuma organizācijas statusa piešķiršanu

Ministru kabineta noteikumi Nr.566

Rīgā 2010.gada 21.jūnijā (prot. Nr.32 14.§)

Noteikumi par kārtību, kādā nodod likvidējamās sabiedriskā labuma organizācijas mantu, un kritērijiem, pēc kādiem nosaka sabiedriskā labuma organizāciju, kurai nodod likvidējamās sabiedriskā labuma organizācijas mantu

Ministru kabineta noteikumi Nr.32

Rīgā 2005.gada 11.janvārī (prot. Nr.3 20.§)

Noteikumi par sociāli mazaizsargāto personu grupām

Ministru kabineta noteikumi Nr.976

Rīgā 2004.gada 30.novembrī (prot. Nr.68 11.§)

Sabiedriskā labuma komisijas nolikums

Ministru kabineta noteikumi Nr.977

Rīgā 2004.gada 30.novembrī (prot. Nr.68 12.§)

Noteikumi par biedrību un nodibinājumu pārstāvju izvirzīšanu un iekļaušanu Sabiedriskā labuma komisijā

Atlaides juridiskām personām

Uzņēmumu ienākuma nodokļa likums

8. pants. Ar saimniecisko darbību nesaistītie izdevumi

(2) Pie izdevumiem, kas nav saistīti ar saimniecisko darbību, pieskaita visus izdevumus, kas tieši nav saistīti ar nodokļa maksātāja saimniecisko darbību, tai skaitā:

4) ziedojumus, izņemot šā likuma [12.](#) panta pirmajā daļā minētos gadījumus;

12. pants. Nodokļa atvieglojums ziedotājiem

(1) Nodokļa maksātājs, kas ziedojis sabiedriskā labuma organizācijai (kurai šāds statuss piešķirts saskaņā ar [Sabiedriskā labuma organizāciju likumu](#)), budžeta iestādei, valsts muzejam — atvasinātai publiskai personai — vai valsts kapitālsabiedrībai, kura veic Kultūras ministrijas deleģētas valsts kultūras funkcijas, ir tiesīgs pārskata gadā izvēlēties vienu no šādiem atvieglojumiem:

1) neiekļaut taksācijas perioda ar uzņēmumu ienākuma nodokli apliekamajā bāzē ziedoto summu, bet ne vairāk kā **piecu procentu apmērā** no iepriekšējā pārskata gada peļņas pēc aprēķinātajiem nodokļiem;

2) neiekļaut taksācijas perioda ar uzņēmumu ienākuma nodokli apliekamajā bāzē ziedoto summu, bet ne vairāk kā **divus procentus** no iepriekšējā pārskata gadā kopējās darba ņēmējiem aprēķinātās bruto darba samaksas, no kuras samaksāti valsts sociālās apdrošināšanas maksājumi;

3) samazināt taksācijas periodā par pārskata gadā **aprēķinātajām dividendēm** aprēķināto uzņēmumu ienākuma nodokli par 85 procentiem no ziedotās summas, bet nepārsniedzot 30 procentus no aprēķinātās uzņēmumu ienākuma nodokļa summas par aprēķinātajām dividendēm.

(2) Šā panta pirmās daļas 1., 2. vai 3. punktā minētais ierobežojums tiek attiecināts uz pārskata gadā veikto ziedojumu kopsummu.

(3) Šā panta pirmo daļu var piemērot arī ziedojumiem tādai nevalstiskai organizācijai, kura reģistrēta citā Eiropas Savienības dalībvalstī vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī, ar kuru Latvija ir noslēgusi konvenciju par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu, ja šī konvencija ir stājusies spēkā un šī nevalstiskā organizācija darbojas Latvijas sabiedriskā labuma organizācijas nosacījumiem pielīdzināmā statusā saskaņā ar attiecīgās Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts normatīvajiem aktiem.

(4) Šā panta pirmajā daļā minētās valsts kapitālsabiedrības, kuras veic Kultūras ministrijas deleģētas valsts kultūras funkcijas, Latvijas Republikā reģistrētās biedrības, nodibinājumi un reliģiskās organizācijas vai to iestādes, kurām piešķirts sabiedriskā labuma organizācijas statuss saskaņā ar [Sabiedriskā labuma organizāciju likumu](#), līdz nākamā pārskata gada 31. martam sniedz publisku pārskatu par ziedotājiem, to ziedotajām summām un saņemto ziedojumu izlietojumu pārskata gadā.

(5) Manta vai finanšu līdzekļi, kurus nodokļa maksātājs, pamatojoties uz līgumu, bez atlīdzības nodod šā panta pirmajā daļā minētajai organizācijai tās statūtos, satversmē vai nolikumā norādīto mērķu sasniegšanai, ir uzskatāmi par ziedojumu šā panta izpratnē, ja saņēmējam nav noteikts pretpienākums veikt darbības, kuras uzskatāmas par atlīdzību.

(6) Nodokļa atvieglojumu atbilstoši šā panta pirmajai daļai nepiemēro, ja pastāv vismaz viens no šādiem apstākļiem:

1) ziedojuma mērķī, kas noteikts ziedojuma saņēmējam, ir ietverta tieša vai netieša norāde uz konkrētu ziedoto līdzekļu saņēmēju, kas ir ar ziedotāju saistīta persona, ziedotāja darbinieks vai šā darbinieka ģimenes loceklis;

2) ziedojuma saņēmējs veic atlīdzības rakstura darbības, kas vērstas uz labuma gūšanu ziedotājam, ar ziedotāju saistītai personai vai ziedotāja radniekam līdz trešajai pakāpei, vai laulātajam, vai nodrošina ziedotāja intereses, kas nav saistītas ar filantropiju;

3) ziedotājam nodokļu parāda kopsumma tā taksācijas perioda pirmajā dienā, kurā veikts ziedojums, pārsniedz 150 *euro*, izņemot nodokļu maksājumus, kuru maksāšanas termiņi ir pagarināti saskaņā ar likumu "[Par nodokļiem un nodevām](#)";

4) ziedojuma saņēmējs ir izvietojis publiskas norādes ar ziedotāja zīmolu, vai ziedojuma saņēmēja nosaukumā ir nepārprotama norāde uz ziedotāja zīmolu vai tā elementiem, vai nosaukumu. Ziedotāja nosaukuma (arī uzņēmuma zīmola) iekļaušana ziedotāju sarakstā, ja katra atsevišķa ziedotāja nosaukuma (arī uzņēmuma zīmola) izvietojums nepārsniedz vienu divdesmito daļu no teksta laukuma, neliedz ziedotājam piemērot nodokļa atvieglojumu;

5) nodokļa maksātājs, kas ziedo Eiropas Savienības dalībvalstī vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī reģistrētai nevalstiskai organizācijai, kopā ar gada pārskatu nav iesniedzis Valsts ieņēmumu dienestam dokumentus, kas apliecina, ka:

a) ziedojuma saņēmējs ir kādas Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts rezidents,

b) ziedojuma saņēmējam ir sabiedriskā labuma organizācijai pielīdzināms statuss rezidences valstī,

c) ziedojuma saņēmējs darbojas sabiedriskā labuma jomā, kas sniedz nozīmīgu labumu sabiedrībai vai kādai tās daļai, it sevišķi ja tā vērsta uz labdarību, cilvēktiesību un indivīda tiesību aizsardzību, pilsoniskās sabiedrības attīstību, izglītības, zinātnes, kultūras un veselības veicināšanu un slimību profilaksi, sporta atbalstīšanu, vides aizsardzību, palīdzības sniegšanu katastrofu gadījumos un ārkārtas situācijās, sabiedrības, it īpaši trūcīgo un sociāli mazaizsargāto personu grupu, sociālās labklājības celšanu,

d) vismaz 75 procenti no maksātāja ziedotās summas izlietoti sabiedriskā labuma mērķiem.

(7) Šā panta sestās daļas 4. punkta izpratnē zīmola elementi ir zīmola unikālās zīmes, kas ļauj identificēt zīmolu lielākajai patērētāju daļai.

(8) Šā panta pirmās daļas 3. punktā noteikto atlaidi ir tiesības piemērot pēc uzņēmumu ienākuma nodokļa samazinājuma, kas veikts saskaņā ar šā likuma [15.](#) pantu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [25.03.2021.](#) un [24.03.2022.](#) likumu, kas stājas spēkā [21.04.2022.](#))

Atlaides fiziskām personām.

Par iedzīvotāju ienākuma nodokli

10. pants. Attaisnotie izdevumi

1. Pirms ienākuma aplikšanas ar nodokli no gada aplikamo ienākumu apjoma tiek atskaitīti šādi maksātāja izdevumi:

3) summa, kas **ziedojuma vai dāvinājuma veidā** nodota budžeta iestādei vai Latvijas Republikā reģistrētai biedrībai, nodibinājumam, reliģiskai organizācijai vai to iestādei, kurai piešķirts sabiedriskā labuma organizācijas statuss, vai citā Eiropas Savienības dalībvalstī vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī, ar kuru Latvija ir noslēgusi konvenciju par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu, ja šī konvencija ir stājusies spēkā, reģistrētai nevalstiskai organizācijai, kura darbojas Latvijas sabiedriskā labuma organizācijas nosacījumiem pielīdzināmā statusā saskaņā ar attiecīgās Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts normatīvajiem aktiem;

8) summas, kas atbilstoši Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likumam ziedojuma vai dāvinājuma veidā nodotas Latvijas Republikā reģistrētai politiskajai partijai vai politisko partiju apvienībai.

1.¹ Nauda vai cita lieta, kuru fiziskā persona — nodokļa maksātājs — bez atlīdzības nodod budžeta iestādei vai šā panta pirmās daļas 3. vai 8. punktā minētajai organizācijai tās statūtos, satversmē vai nolikumā noteikto mērķu sasniegšanai, šā panta izpratnē uzskatāma par ziedojumu, ja saņēmējam nav noteikts pretpienākums veikt darbības, kuras uzskatāmas par atlīdzību.

1.² Šā panta pirmās daļas 3.punktu nepiemēro, ja nodokļa maksātāja ziedojuma saņēmējam noteiktajā ziedojuma mērķī ietverta tieša vai netieša norāde uz konkrētu personu kā ziedoto līdzekļu saņēmēju, kas ir ar ziedotāju saistīta persona vai ziedotāja darbinieks, vai ziedotāja darbinieka ģimenes loceklis.

1.³ Šā panta pirmās daļas 2., 3. un 8. punktā minētie maksātāja attaisnotie izdevumi kopā nedrīkst pārsniegt 50 procentus no maksātāja taksācijas gada apliekamā ienākuma lieluma, bet ne vairāk kā **600 euro** (ja maksātājs attaisnotajos izdevumos iekļauj šā panta pirmās daļas 2. punktā minētos attaisnotos izdevumus par ģimenes locekļiem — ne vairāk kā 600 euro par katru ģimenes locekli, ja vien tas nav iekļauts kāda cita ģimenes locekļa deklarācijā).

1.⁵ Šā panta pirmās daļas 3.punktu nepiemēro, ja nodokļa maksātājs, kas ziedo Eiropas Savienības dalībvalstī vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī reģistrētai nevalstiskai organizācijai, vienlaikus ar deklarāciju nav iesniedzis Valsts ieņēmumu dienestam dokumentus, kas apliecina, ka:

1) ziedojuma saņēmējs ir rezidents kādā Eiropas Savienības dalībvalstī vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī;

2) ziedojuma saņēmējam ir sabiedriskā labuma organizācijai pielīdzināms statuss rezidences valstī;

3) ziedojuma saņēmējs darbojas sabiedriskā labuma jomā, kas sniedz nozīmīgu labumu sabiedrībai vai kādai tās daļai, it sevišķi ja tā vērsta uz labdarību, cilvēktiesību un indivīda tiesību aizsardzību, pilsoniskas sabiedrības attīstību, izglītības, zinātnes, kultūras un veselības veicināšanu un slimību profilaksi, sporta atbalstīšanu, vides aizsardzību, palīdzības sniegšanu katastrofu gadījumos un ārkārtas situācijās, sabiedrības, it īpaši trūcīgo un sociāli mazaizsargāto personu grupu, sociālās labklājības celšanu;

4) vismaz 75 procenti no maksātāja ziedotās summas izlietoti sabiedriskā labuma mērķiem.

3. No nerezidentu apliekamā ienākuma ir tiesības atskaitīt tikai šā panta pirmās daļas 1., 3., 4., 5., 6. un 8.punktā minētos attaisnotos izdevumus.

5. Šā panta pirmās daļas 1., 2., 3., 5., 6. un 8.punktā minētos izdevumus nepiemēro mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja ienākumam no mikrouzņēmuma, ienākumiem, kuriem piemērojama šā likuma 15. panta piektajā, sestajā, septītajā, astotajā un divpadsmitajā daļā noteiktā nodokļa likme, un ienākumam pielīdzināmiem aizdevumiem. Šā panta pirmajā daļā minētos izdevumus nepiemēro saimnieciskās darbības ienākumiem, par kuriem tiek maksāta samazinātā patentmaksā.

5.¹ Šā panta pirmās daļas 2., 3., 5., 6. un 8. punktā minētos izdevumus nepiemēro ienākumiem, kuriem piemērojama šā likuma 15. panta 19.² daļā noteiktā nodokļa likme.

Sabiedriskā labuma organizāciju likums

16.pants. Sabiedriskā labuma organizācijas statuss biedrības vai nodibinājuma reorganizācijas gadījumā

(1) Biedrības vai nodibinājuma reorganizācijas gadījumā sabiedriskā labuma organizācijas statuss iegūstošajai biedrībai vai nodibinājumam nepāriet, izņemot gadījumu, kad biedrības vai nodibinājuma reorganizācija tiek veikta pievienošanas ceļā un pievienojamā biedrība vai nodibinājums ir sabiedriskā labuma organizācija reorganizācijas spēkā stāšanās brīdī.

(2) Biedrības vai nodibinājuma nodalīšanas gadījumā sadalāmajai biedrībai vai nodibinājumam sabiedriskā labuma organizācijas statuss saglabājas.

17.pants. Likvidējamās sabiedriskā labuma organizācijas mantas sadale

(1) Likvidējamās sabiedriskā labuma organizācijas likvidators informē Valsts ieņēmumu dienestu par likvidācijas procesa uzsākšanu un pirms tās atlikušās mantas sadales, kas palikusi pēc kreditoru prasījumu apmierināšanas un likvidācijas izdevumu segšanas, iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam likvidējamās sabiedriskā labuma organizācijas slēguma finanšu pārskatu.

(2) Valsts ieņēmumu dienests, pamatojoties uz komisijas motivētu atzinumu, pieņem lēmumu par likvidējamās sabiedriskā labuma organizācijas atlikušās mantas nodošanu sabiedriskā labuma organizācijai, kurai ir līdzīgs darbības mērķis. Kritērijus, pēc kādiem tiek noteikta sabiedriskā labuma organizācija, kurai nodod likvidējamās sabiedriskā labuma organizācijas vai šā panta piektajā daļā minēto organizāciju mantu, kā arī šīs mantas nodošanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(3) Ja likvidējamās sabiedriskā labuma organizācijas mantu nevar nodot saskaņā ar šā panta otro daļu, tā piekrīt valstij un valsts to iespēju robežās izmanto sabiedriskā labuma organizācijas statūtos norādītajiem mērķiem,

(4) Likvidators nodrošina likvidējamās sabiedriskā labuma organizācijas atlikušās mantas nodošanu Valsts ieņēmumu dienesta lēmumā noteiktai sabiedriskā labuma organizācijai vai valstij.

(5) Šā panta pirmās, otrās, trešās un ceturtās daļas noteikumi piemērojami arī tādai likvidējamai biedrībai, nodibinājumam vai reliģiskajai organizācijai, kurai atņemts sabiedriskā labuma organizācijas statuss un kura iepriekšējā kalendārajā gadā kā sabiedriskā labuma organizācija ir saņēmusi ziedojumus.

(6) Šā panta noteikumi ir attiecināmi tikai uz tām reliģiskajām organizācijām, kuras nepieder pie likumā noteiktajā kārtībā reģistrētām reliģiskajām savienībām (baznīcām).

([17.12.2009.](#) likuma redakcijā, kas stājas spēkā [01.01.2010.](#) Panta jaunā redakcija stājas spēkā [01.07.2010.](#) Sk. pārejas noteikumu 7.punktu)

Paldies par uzmanību!

Sertificēta nodokļu konsultante, Jadviga Neilande
SIA „T & D Advance” v.pr.
www.manadeklaracija.lv

Konsultācijas:
info@manadeklaracija.lv
29152561